

Poruka Šahida Nadima, dramskog pisca iz Pakistana povodom Svjetskog dana pozorišta 2020.

27. mart

Pozorište kao svetište

Na kraju jednog izvođenja predstave pozorišta Ajoka¹ o sufijskom pjesniku Bule Šahu², jedan je starac, u pratnji dječaka, prišao glumcu koji je igrao ulogu velikog sufija³ i rekao: „Moj unuk je bolestan, možete li mu, molim vas, dati svoj blagoslov.“ Glumac je bio zatečen pa je odgovorio: „Ja nisam Bule Šah, ja sam samo glumac koji igra tu ulogu.“ Starac mu je odgovorio: „Sine, ti nisi glumac, ti si reinkarnacija Bule Šaha, njegov avatar⁴.“ Odjednom nam je pao na pamet novi koncept teatra, u kome glumci postaju reinkarnacija lika kojeg igraju.

Istraživanje priča poput one o Bule Šahu– a postoje mnoge takve u svim kulturama – može postati most između nas, pozorišnih stvaralaca i publike. Dok glumimo, ponekad postanemo zaneseni sopstvenom teatarskom filozofijom, ulogom vjesnika društvenih promjena I tako zaboravimo publiku. U našem angažovanom pristupu izazovima današnjice, sami sebe lišavamo mogućnosti duboko dirljivog duhovnog iskustva koje pozorište može pružiti. U današnjem svijetu u kome su predrasude, mržnja i nasilje u porastu, a naša planeta tone sve dublje u

¹ Pozorište Ajoka ustanovljeno je 1984. godine. Riječ “ajoka” na pandžabi jeziku znači “savremeno”. Repertoar ovog teatra uključuje drame o vjerskoj toleranciji, miru, rodnom nasilju I ljudskim pravima..

² Bulleh Shah (1680.-1757.) bio je uticajni sufistički pjesnik koji je jednostavnim jezikom pisao o kompleksnim filozofskim temama. Bio je oštar kritičar vjerske ortodoksije, pa su ga optužili za jeres i zabranili da bude sahranjen na gradskom groblju. Popularan je uprkos vjerskim podjelama.

³ Sufizam je islamska mistična tradicija. Sufistička poezija, koju uglavnom prati muzika, iskazuje mistično sjedinjenje kroz metafore profane ljubavi.

⁴ Avatar je reinkarnacija ili zemaljska manifestacija božanskog učitelja u hinduističkoj kulturi.

klimatsku katastrofu, mi moramo povratiti duhovnu snagu. Moramo se boriti protiv apatije, letargije, pesimizma, pohlepe i nemara prema svijetu u kome živimo, prema planeti na kojoj smo. Teatar ima plemenitu ulogu u tome da čovjeku da polet i pokrene ga da se izdigne iznad ambisa. On može uzvisiti pozornicu, prostor igre, u nešto sveto.

U južnoj Aziji umjetnici sa poštovanjem dodiruju pod scene prije nego na nju kroče. To je drevna tradicija iz doba dok su duhovnost i kultura bile isprepletane. Vrijeme je da ponovo uspostavimo simbiozu između umjetnika i publike, prošlosti i budućnosti. Rad u teatru može da bude sveti čin, a glumci zaista mogu postati avatari uloga koje igraju. Teatar ima potencijal da postane svetište, a svetište prostor za izvođenje.